

Környezet, jog és spiritualitás

Környezet nem más, mint: a környezeti elemek, azok rendszere, folyamata, illetve szerkezete.

- Ebből jól látszik, hogy nem csak az egyes elemek élveznek oltalmat (külön-külön), hanem a köztük lévő kapcsolatok is. Kiterjed az élő szervezetekre, életközösségeikre és a környezet élettelen elemeire, valamint azok természetes és az emberi tevékenység által alakított részére is.

Minden esetben arra kell törekedni, hogy a fogalom beilleszthető legyen más jogrendszerekbe. Hiszen minél kevésbé valósul meg az összhang, annál nehezebb lesz a közös védelmi eszközök kidolgozása is.

Az érintetlen természet gyönyörű. Rend és harmónia uralja. Szépsége pont e nyugalomban rejlik. Szabadon törne utat magának, hálóná be a világot és ölelné át az ember lelkét.

Az idők folyamán azonban: erdőket vágunk ki, mocsarakat csapoltunk le, síkságokat árasztottunk el. Betonnal és műanyaggal építettük be a fél világot.

Környezetünket saját kedvünk szerint alakítottuk, az uralkodó állapotot megváltoztattuk és mit sem törődünk a következményekkel.

Vannak esetek, amikor a természet erői sem tudnak figyelemmel fordulni a civilizáció sikerei felé. Nem kímélik a műalkotásokat, építményeket vagy materiális értékeket melyek nagyobb erényt képviselnek a társadalom szemében, mint a munkálatlan környezet.

Erdőtűz (Ausztrália, 2023) Vörösizap- katasztrófa (Magyarország, 2010) Aral - tó kiszáradása (2014-)

Ahogy a társadalom változik és a technika nagy léptekben fejlődik, úgy a természet változását sem kerülhetjük el. Azzal, hogy a környezetet romboljuk, apránként saját sírunk ássuk meg.

Az ipari forradalom után azt láttuk, hogy helyettünk a nehéz fizikai munkát más is el tudja végezni. A gépi technológia elterjedésével lehetőségünk nyílt, hogy rövidebb idő alatt, többet és olcsóbban termeljünk. Azt gondolhatnánk, hogy hatékony technológiák alkalmazásával ugyan azt a mennyiségű, minőségű terméket tudjuk előállítani, csak kevesebb környezeti terheléssel. Az elméletünk téves, mivel nem számolunk a változással, azzal, hogy a fejlődő világ tőlünk is felzárkózást követel és igényeinket javarészt ehhez igazítjuk. A gazdasági fejlődés önmagában nem szolgálja az életminőség javulását.

Minél több ember él a Földön, annál több igényt kell ugyanazon környezetben (ugyanakkora területen és erőforrásból) kielégíteni. A javak szükségessége és sérülékenysége miatt a környezet védelme a társadalmi igazságosság és a béke megőrzésének is eszköze. Ha a vágyakat tudnánk alapvető szükségletek irányába mozdítani, vagyis a probléma gócpontjára tudnánk hatni, az jelentene valódi megoldást. Tartós eredményt ugyanis, csak hosszú távú stratégia eredményezhet.

A globalizáció és a tömegtermelés egyik legkárosabb hatása a környezetszennyezés. Legnagyobb művelői a vállalatok, melyek többnyire a profitmaximalizálást tartják szem előtt, a környezetvédelme pedig, csupán felszínes marketingfogásként van jelen.

A környezet állapotának romlását látva legtöbben felismerik, hogy ehhez az állapothoz ők maguk is hozzájárultak, ugyanakkor nem képesek szakítani kényelmesnek tűnő fogyasztói életmódjukkal. Ez időlegesen szorongást és bűntudatot eredményez, de nem elég arra, hogy hosszú távon változásra motiváljon.

A fenntartható termelés és forgalmazás ösztönzése az állam és az Európai Unió közös feladatává vált. Egy modern államban a környezetvédelem fontossága kiemelt jelentőségű. Azt várjuk el, hogy teremtsék meg a védelem feltételeit és biztosítsák azok érvényesülését. Amennyiben pedig valaki ellenállást tanúsít, úgy lépjenek fel vasszigorral.

A régmúlt emberei jobban együttműködtek a természettel, mi legfeljebb igyekszünk nyomokban lekövetni életmódjukat.

Napjainkban egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy kiszakadjunk a rohanó világból, hogy egy kicsit megpihenjünk, kiszellőztessük a fejünk és visszatérjünk a természet lágy ölébe. Meg kell tanulnunk újra együttműködni a természettel. Tudni kell tisztelni és szeretni azt.

A jog olyan magatartási szabályok összessége, amelyek keletkezése az államhoz kötődik, a társadalomban általánosan kötelező erővel rendelkeznek, és érvényesülésüket az állami szervek végső soron kényszerrel biztosítják.

Autonóm szabályozórendszer, mely nem alkalmazkodik mechanikusan a természettudományok felismeréséhez, de figyelembe veszi azokat is.

Habár a **környezetjog**, mint önálló szabályozási terület nagyon is létező és legfontosabb kérdéseit egy külön törvény (1995. évi LIII. törvény - a környezet védelmének általános szabályairól) rendezi, elkülöníteni szinte lehetetlen a többi jogágtól.

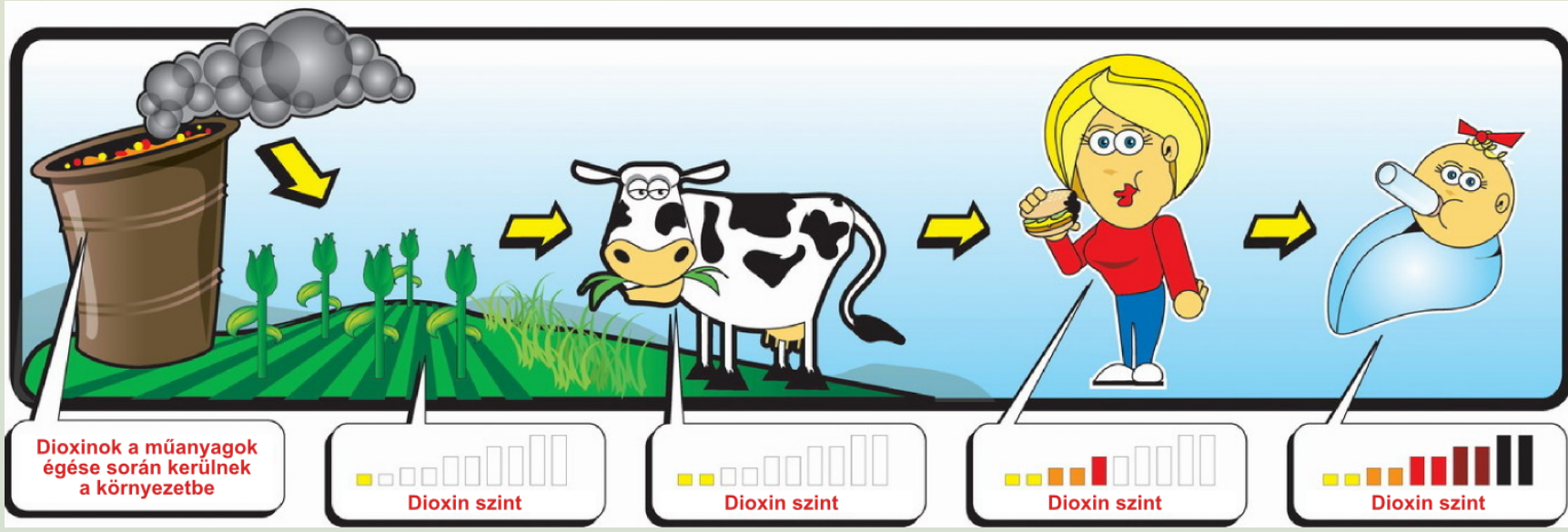
- A büntetőjog a környezetkárosítást szankcionálja, a polgári jogi szabályok zajkeltés, bűzkeltés kérdéskörét deklarálják, míg a fogyasztóvédelem a tartós fogyasztási cikkek iránt támaszt követelményeket. A felsorolás persze nem taxatív.

A cél ugyan közös, de más-más eszközökkel törekednek annak megvalósítására, ezért rendszerszintű megközelítést igényelnek.

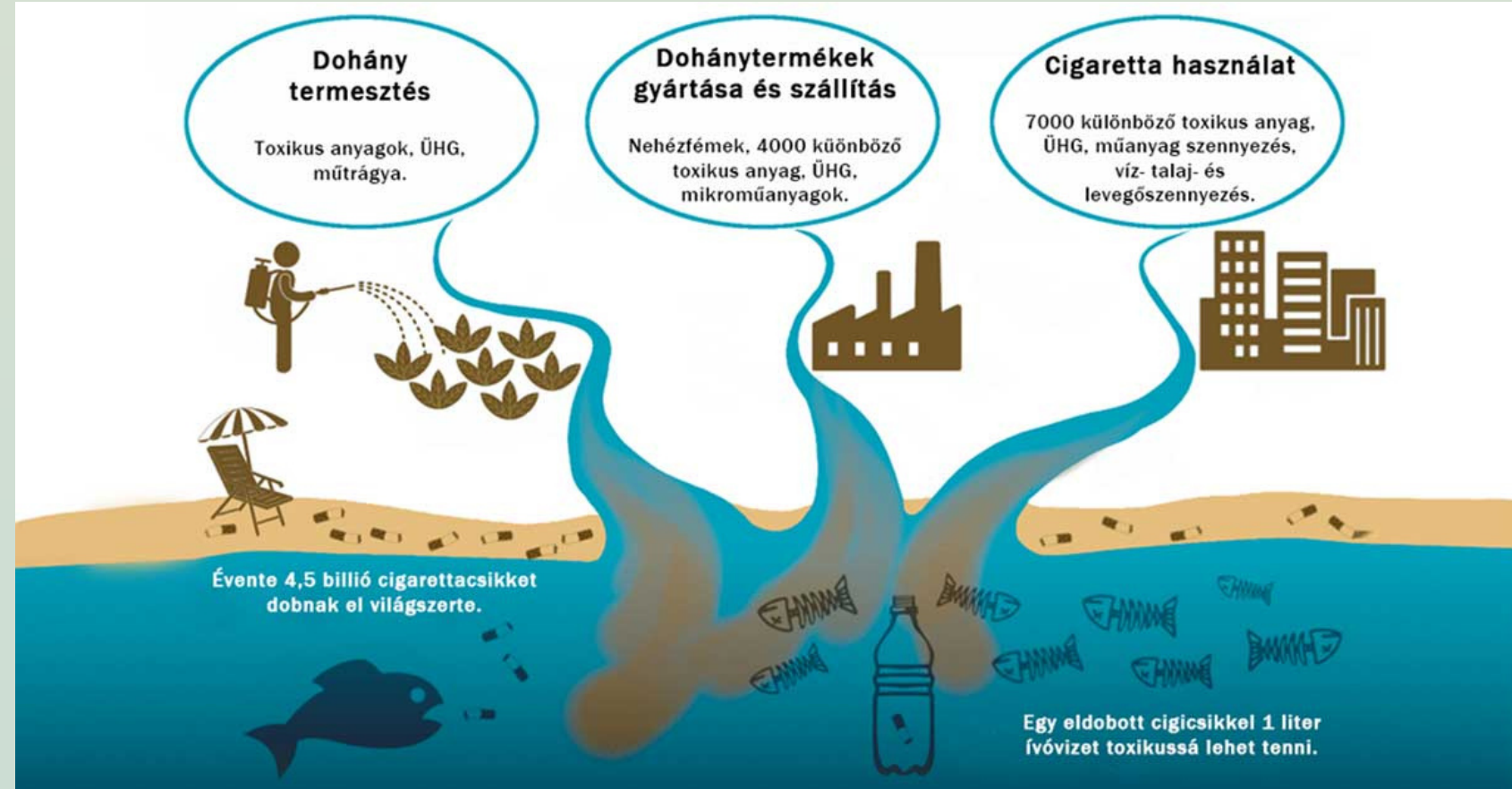
Fiatal szektor, de rendkívüli ütemben fejlődik, éppen ezért igényel a jogalkotás részéről nagyobb kihívást. Szabályozását tekintve, a környezetre gyakorolt magatartásokat próbálja befolyásolni, így elkerülhetetlen, hogy tekintettel legyen magára a földanyára és annak törvényszerűségeire is.

Bármilyen tevékenységet tanúsítunk a világban, az a környezetre hatást gyakorol. A beavatkozás lehet csekély vagy jelentős, pozitív vagy negatív, illetve közvetett vagy közvetlen. Ezek a hatások később összeadódnak a környezetben, s ha nem is ugyanott, de valahol következménnyel jelentkeznek.

Folyamat szemléltetés 1. kép:

Folyamat szemléltetés 2. kép:

A jog olyan tulajdoni és használati feltételeket biztosít, amelyek a természet kincseiből – mint közjavakból – való „igazságos” részesedést mindenki számára lehetővé teszik. A természet kincseit számos jogrend, többek között a hazai is, a nemzeti vagyon részeként kezeli. Ez nem feltétlenül jelent állami tulajdont, de azt igen, hogy azoknak nem egyedüli rendeltetése a tulajdonos igényeinek a kiszolgálása, így az azokon biztosított tulajdonjog is korlátozott.

Lehetővé teszi a javak élvezetét és védelmét a tulajdonoson kívül más személyek számára is. Sőt, azt is megakadályozza, hogy a tulajdonos olyan tevékenységet folytasson az uralma alatt álló dologgal, amellyel másoknak esetleg kárt okoz.

Alaptörvényünk XXI. cikke értelmében az *„egészséges környezethez való jog”* nem más, mint egy alapvető jogosultság. Ezt az államnak el kell ismernie és segítenie kell annak érvényesülését a fizikai síkon is.

- A környezetkárosítást, amennyiben lehetőség van rá, úgy kezdeténél fogva kell megállítani, preventív technikát alkalmazva. Ha a negatív hatások már bekövetkeztek, és az eredeti állapot nem helyreállítható, úgy mielőbbi felszámolásukra kell hangsúlyt fektetni.

Erőforrásunk használatakor nem lehet énközpontú szemléletet folytatni és önző módon, kizárólag saját életminőségünkre koncentrálni. Hosszútávú megőrzésük érdekében, szem előtt kell tartani a jövő nemzedékeit is. Irányukba hűséggel és szolidaritással tartozunk.

A spiritualitás jelentése: lélek- lélegzet.

A spiritualitást többen azonosítják a jóslás művészetével vagy az ezotériával, mások egyenesen az isteni hittel fonják össze, de jóval több ennél. Egyfajta megmagyarázhatatlan kozmikus erő, mely a fizikai síkon túlmutat. Átfog minden ideológiát és segít feltárni, majd láttatni az élet nagyobb összefüggéseit.

Jelen van a mélyen gyökerező önismeret felkutatásában, a harmonikus élet kialakításában, s annak hosszútávú, eredményes megőrzésében.

A fejlődés sosem lesz lineáris. Egyszer kimagaslóan jó eredményeket tapasztalunk, még hozzá játszi könnyedséggel érzük el azokat, máskor kilátástalan és félelmetes az előttünk álló út. Ne támasszunk hatalmas elvárásokat, ne akarjuk siettetni a változást! A folyamat sürgetése megöli az átható varázst és elveszik a fejlődés igazi jelentősége.

Rugalmasságra, alkalmazkodásra és elfogadásra tanít. Nem kell tökéletesnek lennünk! Nem kell elsőre mindent jól csinálnunk! Hibázni emberi dolog, de felismerni azokat és változtatni rajtuk, még emberibb!

A spirituális ember azt vallja, hogy élete nem csupán önmagáért való, hanem egy magasabb szintű célt szolgál. Döntései során a társadalom és a környezet szempontjait is figyelembe veszi.

Megfigyelhetjük már, hogy amint jót cselekszünk másokkal, úgy szívünket is öröm tölti meg.

Az önzetlen, tiszta szívű ember nem vár jutalmat egy-egy elragadó gesztus után. A kulcs, valamely másik ember segítségében, s ilyen formán az abból származó boldogság megélésében rejlik.

Egyfajta ok-okozati viszonyként írható le. Bárhogy cselekszünk, lehet az jó vagy rossz, idővel visszaháramlik ránk. Egyesek ezt hívják sorsnak, mások karmaként definiálják.

Mi emberek, a természeti világ részei vagyunk. Gyakran elfelejtjük, hogy nem csak a természet van értünk, hanem mi is tőle függünk és védelme nem csak az állam kötelezettsége, hanem a polgároké is. Túlterjeszkedünk a határokon, amelyeket a környezeti rendszer egésze még elvisel. Ökológiai lábnyomunk nagy. Túl sokat és túl gyorsan fogyasztunk.

Éppen ezért, nem gondolhatjuk komolyan, hogy kizsigerelese alanyi jogon jár nekünk. A természetet birtokolni, NEM lehet! A spirituális elkötelezettség gyakran ösztönzi az embereket, hogy felelősségteljesebben bánjanak a Föld erőforrásaival. Az első lépés, hogy tiszteljük a természetet és próbáljunk meg vele együtt, harmóniában élni.

Egy modern világ közepén, mi is örökös rohanásban vagyunk. A stressz napjaink szerves részét képezheti, ami fokozatosan hat ki a testünkre is. A megnyugvást egyesek a hithez való szoros ragaszkodásból nyerik. Mások rendszeresen meditálnak, természetbe járnak vagy baráti összejöveteleket tartanak, ahol olyan emberekkel töltik az időt, akik pozitívan hatnak rájuk.

Életünk túlnyomó területén, külső szabályoktól befolyásolva hozzuk meg döntéseinket. Hatnak ránk a minket körülvevő erkölcsi, társadalmi és jogi normák.

Az intuíció viszont az, amikor egy sugallatszerű érzés kerít hatalmába és engeded, hogy a belső iránytűd utat mutasson számodra. A belső hang megismerése és megértése hosszú időt vesz igénybe. Többször próbára tesz minket, de mindenképp szükséges. Ugyanis, aki komolyan törődik a saját jól-létével, nem teheti meg, hogy ne foglalkozzon a természet spirituális értelmével.

Álljunk meg egy percre, vegyünk mély levegőt és szemléljük derűsen a világot!

Készítette: Hajdu Csilla Titanilla
-jogász szakos hallgató-